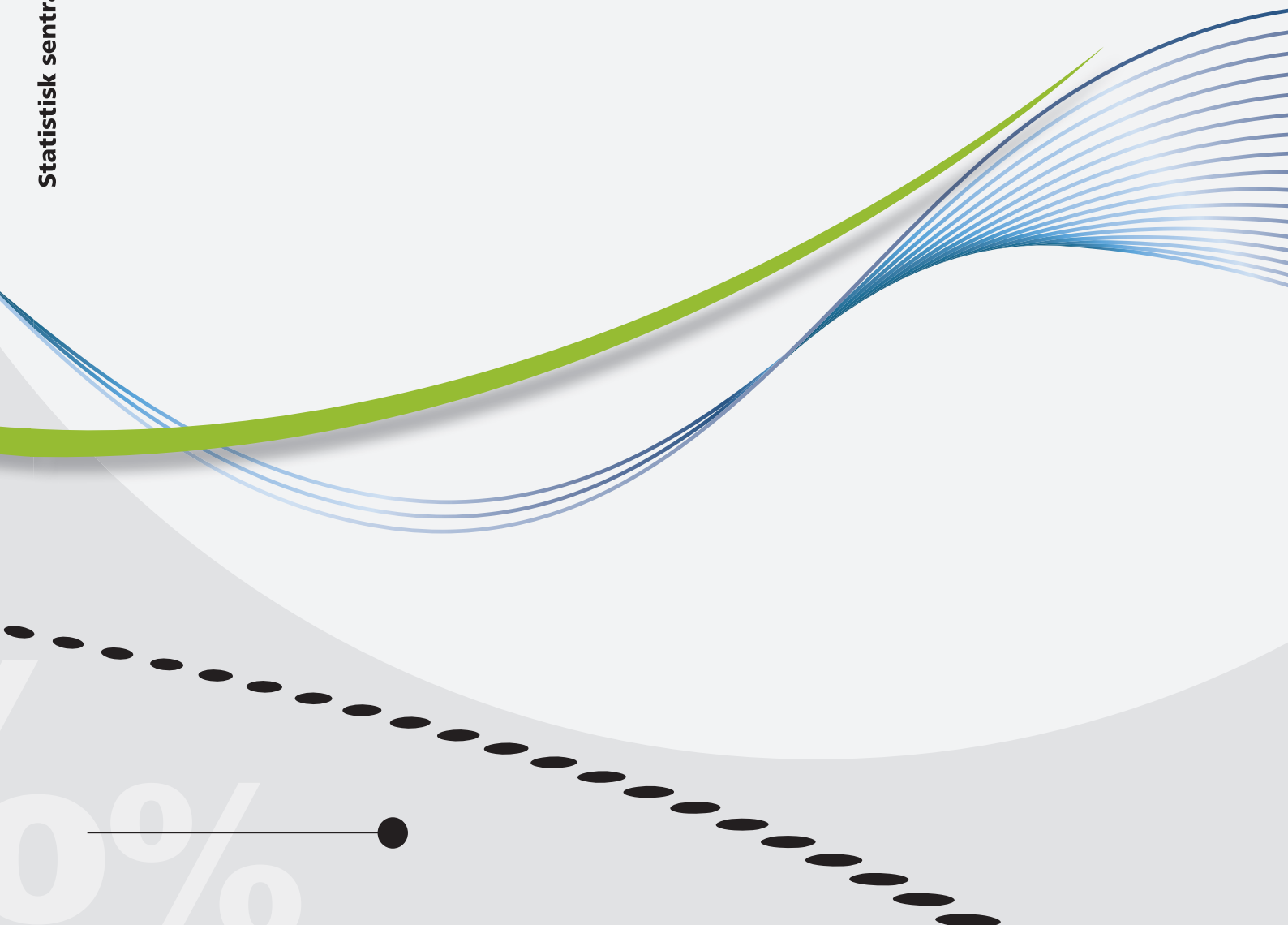

Karolina Wojdak Dam og Nina Bruvik Westberg

Dokumentasjon av satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner

Karolina Wojdak Dam og Nina Bruvik Westberg

**Dokumentasjon av satellittregnskapet for ideelle
og frivillige orgnisasjoner**

© Statistisk sentralbyrå Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8353-6 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8354-3 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	..
ISSN 1891-5906	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 09.90	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Publisert mars 2012	Null	-
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner ble etablert i 2010 med det formål om å belyse ideelle og frivillige organisasjoners aktiviteter bedre. Bakgrunnen for dette var todelt. Ideelle organisasjoner inngår per i dag i den institusjonelle sektoren husholdninger og ideelle organisasjoner. Til neste hovedrevisjon, i 2014, er det ønskelig å skille ut ideelle organisasjoner fra denne sektoren, og i så henseende er det behov for mer detaljert kjennskap til ideelle organisasjoners aktiviteter. Ideelle organisasjoner dekker et bredt spekter aktiviteter og for noen av disse aktivitetene var kildegrunnlaget i utgangspunktet av varierende kvalitet. Et satellittregnskap gir her mulighet for å få en mer detaljert oversikt over produksjonsaktivitetene. Et satellittregnskap kjennetegnes ved at det hovedsakelig er basert på nasjonalregnskapstall, men hvor inndelingen av produksjonsaktiviteter er noe annerledes og betydelig mer detaljert. I tillegg vil et satellittregnskap gi muligheter for å integrere tall for aktiviteter utover det som inngår i nasjonalregnskapet, eksempelvis for frivillig, ulønnet arbeid slik det er gjort i dette satellittregnskapet.

Etableringen av satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner ble også foreslått i St.meld. nr.39 (2006-2007) "Frivillighet for alle". Behov for økt kunnskap og oppmerksomhet om ideell og frivillig sektor i Norge var bakgrunnen for forslaget. Tidligere Kultur- og kirke departementet finansierte etableringen av satellittregnskapet.

Satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner ble første gang publisert som en artikkel i SSBmagasinet i januar 2010 med tall for årene 2006 og 2007. I desember 2010 utkom satellittregnskapet som offisiell statistikk, da utvidet med årgangen 2008. Satellitten ble deretter utvidet med tall for 2009 til publisering i desember 2011. Den videre driften vil være en integrert del av nasjonalregnskapet og tall fra satellitten vil publiseres årlig. Regnskapet er basert på FNs *Handbook on Non-profit institutions in the system of National accounts*. Dette rammeverket sikrer best mulig sammenliknbarhet over tid, og også mellom land.

Denne publikasjonen bygger i stor grad på et ikke publisert notat skrevet av Karolina Wojdak Dam, tidligere rådgiver i Seksjon for nasjonalregnskapet, og er bearbeidet videre av førstekonsulent Nina Bruvik Westberg, Seksjon for nasjonalregnskapet. Ansvarlig seksjonssjef, Ann Lisbet Brathaug, har deltatt i arbeidet med å utvikle satellittregnskapet.

For oversikt over tallmaterialet som inngår i satellitten for ideelle og frivillige organisasjoner vises det til Statistisk sentralbyrås nettsider, under adressa: www.ssb.no/orgsat/

Sammendrag

Det foregår betydelig med lønnet og ulønnet arbeidsinnsats innen det som omtales som ideelle og frivillige organisasjoner. For å tydeliggjøre omfanget av dette er det etablert et satellittregnskap for slike organisasjoner. Denne satellitten er bygget opp som en såkalt satellitt til nasjonalregnskapet. Dette innebærer at tallene i satellittregnskapet er konsistente med nasjonalregnskapet, men at inndelingen mer detaljert. Bedre kjennskap til ideelle organisasjoners aktiviteter gir grunnlag for seinere å skille ut disse ut som egen institusjonell sektor løst fra husholdningssektoren.

Satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner ble publisert som offisiell statistikk for første gang i desember 2010. I dette notatet redegjør vi for rammeverket som satellittregnskapet er underlagt, det tilgjengelige kildemateriale og beregningsmetodene anvendt.

Satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner er i stor grad basert på rammeverket presentert i FNs håndbok *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts*. Denne gir blant annet en standard for klassifisering etter hovedaktivitet for ideelle og frivillige organisasjoner (ICNPO - International Classification of Non-Profit Organizations), og som i satellittregnskapet er noe modifisert med henhold til norske forhold.

Kildegrunnet til satellittregnskapet sammenfaller hovedsakelig med det som allerede ligger til grunn for nasjonalregnskapet, men det er og behov for å hente inn annen relevant statistikk fra andre kilder for å foreta en mer detaljert inndeling av tallene. De viktigste kildene for satellittregnskapet er offentlige regnskap inkludert helseregnskap, utdanningsstatistikk, regnskapsdata for grupper av organisasjoner, strukturstatistikk og partifinansieringsstatistikken. Videre hentes det inn eksterne data fra blant annet Innsamlingskontrollen, Lotteri- og stiftelsestilsynet og Norske Boligbyggelag. Alle kildene bearbeides i nasjonalregnskapet og tilrettelegges særskilt for å kunne gi nødvendige data til satellittregnskapet.

De økonomiske størrelsene i satellittregnskapet er sammenstilt etter nasjonalregnskapets prinsipper.

Ulønnet innsats faller utenfor nasjonalregnskapets tradisjonelle produksjonsgrenser, men er en viktig komponent innen ideelle og frivillige organisasjoners virksomhet. Når man sammenligner tall fra satellittregnskapet med nasjonalregnskapet må man være klar over denne ulikheten i omfang. Tall for frivillig arbeid i Norge er kartlagt gjennom en undersøkelse gjennomført av SSB og analysert av Institutt for samfunnsforskning.

Satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner ble i sin nåværende form publisert første gang i desember 2010, og deretter i desember 2011. Med andre ord skal satellitten publiseres årlig. I første omgang dekker satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner kun kostnadssiden til organisasjonene. Målet er at satellittregnskapet skal videreutvikles til å omfatte også inntekter og således være et fullstendig regnskapssystem for den frivillige sektoren. For å få til dette må nye datakilder utvikles.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Innledning	6
2. Bakgrunn og definisjoner	6
2.1. Bakgrunn	6
2.2. Definisjon av frivillige og ideelle organisasjoner	7
2.3. Standard for klassifisering	7
3. Beregningsmetoder	8
3.1. ICNPO 1100 Kunst og kultur og ICNPO 1300 Annen rekreasjon og sosiale foreninger	9
3.2. ICNPO 1200 Idrett.....	10
3.3. ICNPO 2100 Grunn- og videregående utdanning	10
3.4. ICNPO 2200 Høyere utdanning	11
3.5. ICNPO 2300 Annen utdanning	12
3.6. ICNPO 2400 Forskning og utvikling	13
3.7. ICNPO 3900 Sykehus, rehabilitering, psykisk helsevern og andre helsetjenester ..	14
3.8. ICNPO 3200 Sykehjem	14
3.9. ICNPO 4 Sosiale tjenester	15
3.10. ICNPO 5 Miljøvern	16
3.11. ICNPO 6 Lokalmiljø og bolig	17
3.12. ICNPO 7300 Politiske organisasjoner	18
3.13. ICNPO 8200 Frivillighetssentraler	19
3.14. ICNPO 9 Internasjonale organisasjoner	20
3.15. ICNPO 7900 Interesseorganisasjoner og juridisk tjenesteyting, ICNPO 10 Religion og ICNPO 11 Yrkes-, bransje- og fagforeninger.....	20
4. Videre arbeid	22
Referanser	23
Vedlegg A: Klassifisering av ideelle og frivillige organisasjoner	24
Vedlegg B: Klassifisering av ideelle og frivillige organisasjoner - innhold	26
Vedlegg C: Kobling av ICNPO-koder og Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)	28

1. Innledning

Satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner ble i sin nåværende form første gang publisert i desember 2010. I dette notatet søker vi å gjøre rede for rammeverket som ligger til grunn, det tilgjengelige kildegrunnet og bergningsmetodene anvendt i satellittregnskapet.

Publikasjonen har følgende struktur: I kapittel to gir vi en kort introduksjon til den bakenforliggende prosessen og rammestrukturen som satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner er underlagt. Kapittel tre tar for seg de enkelte ICNPO-kategorier. Der gis det en kort beskrivelse av hvilke typer aktiviteter som faller innenfor hver kategori. Deretter følger kildene til beregning av de økonomiske variablene, og til slutt dokumentasjon av beregningsmetoden. Avslutningsvis, i kapittel fire, gir vi noen framtidsbetraktninger rundt videreutviklingen av satellittregnskapet.

2. Bakgrunn og definisjoner

2.1. Bakgrunn

Behovet for økt kunnskap og oppmerksomhet om ideell og frivillig sektor i Norge var bakgrunnen for å etablere et satellittregnskapet og dette ble blant annet tatt opp i St.meld. nr.39 (2006-2007) "Frivillighet for alle". Aktørene innen ideelle og frivillige organisasjoner er av ulik størrelse, fra små lag og foreninger til store, internasjonale organisasjoner. Deres aktiviteter spenner over mange områder, og gjennom sin tjenesteproduksjon og betydelige frivillige innsats, bidrar de til å oppfylle viktige mål i velferdssamfunnet. Det er derfor hensiktsmessig å kunne systematisere grunnleggende statistikk om frivillig sektor, og sammenstille økonomiske variable innenfor et etablert nasjonalregnskapssystem.

FN har utarbeidet en håndbok (*Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts*) som gir definisjoner og retningslinjer for behandlingen av frivillige organisasjoner innenfor nasjonalregnskapssystemet (1993 SNA). I et satellittregnskap er det mulig å belyse den frivillige sektoren mer inngående og detaljert enn hva som er mulig innenfor nasjonalregnskapets standardiserte oppstilling (1993 SNA). Blant annet brukes det en annen klassifisering av enhetene, og det suppleres med tallmateriale som ikke er en del av nasjonalregnskapet. Dette gjelder i hovedsak bidraget fra frivillig, ubetalt arbeidsinnsats, som ikke inngår i beregningene av BNP.

Det norske satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner bygger på FNs håndbok. Dette rammeverket sikrer best mulig sammenliknbarhet over tid, og også mellom land. Det er likevel viktig å være klar over at land organiserer sine velferdstjenester ulikt. I noen land vil for eksempel sykehusene være en del av offentlig forvaltning, men i andre land kan de være organisert som ideelle virksomheter. Ulik grensedragning mellom offentlig forvaltning og ideell virksomhet vil dermed påvirke tallene for ideelle og frivillige organisasjoner.

I første omgang dekker satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner kun kostnadssiden til organisasjonene. Etter hvert som ny statistikk blir tilgjengelig, skal satellittregnskapet videreutvikles til å omfatte også inntekter, og vil således være et fullstendig regnskapssystem for den frivillige sektoren.

Utviklingen av satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner ble finansiert av Kulturdepartementet.

Det norske satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner ble første gang publisert som en artikkel i SSBmagasinet i januar 2010 med tall for årene 2006 og

2007. I desember 2010 ble en første endelige versjonen av satellittregnskapet publisert, da utvidet med årgang 2008. Den videre driften vil være en integrert del av nasjonalregnskapet og publiseres årlig.

2.2. Definisjon av frivillige og ideelle organisasjoner

Frivillige organisasjoner blir i FNs håndbok definert på bakgrunn av en rekke strukturelle og operasjonelle kriterier. Enheter som tilfredsstill disse kriteriene inngår i satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner. I tråd med håndbokens definisjon består sektoren for frivillige organisasjoner av enheter som tilfredsstill følgende kriterier:

1. Organisasjoner

Disse enhetene har en viss grad av intern organisasjonsstruktur; organisasjonens aktiviteter, struktur og formål er varige eller nedfelt i organisasjonens vedtekter. Kriteriet ekskluderer midlertidige, uformelle sammenkomster og ad hoc-grupper. Uformell aktivitet kan likevel inkluderes selv om organisasjonsformen mangler juridisk status, men ellers tilfredsstill kravet om varig intern organisasjonsstruktur.

2. Ikke økonomisk vinning som formål og utbetaler ikke overskudd

Organisasjonen driver ikke sin virksomhet for å oppnå økonomisk fortjeneste, og har ikke en kommersiell målsetting for driften. Eventuelt overskudd må føres tilbake til driften av organisasjonen og kan ikke utbetales til eiere, medlemmer, styre eller andre.

3. Institusjonelt atskilt fra staten

Organisasjonen er ikke en del av det offentlige; det vil si statlige etater og virksomheter og kommuneforvaltning, og har ikke utøvende makt. Virksomheten kan likevel være hovedsakelig finansiert gjennom offentlige midler.

4. Selvstyrt

Enheden har råderett over egne aktiviteter. Ingen annen enhet har effektiv kontroll over virksomheten. Organisasjonen kan på eget initiativ nedlegges, endre sine vedtekter eller formål.

5. Frivillige

Medlemskap eller deltakelse og bidrag av tid og penger er ikke påbudt, lovpålagt eller obligatorisk.

For en mer detaljert definisjon vises det til håndboken (kapittel 2E). Denne definisjonen av frivillige organisasjoner er noe videre og omfatter flere enheter enn hva som er definert under betegnelsen sektor for ideelle organisasjoner i nasjonalregnskapet i dag.

2.3. Standard for klassifisering

Enhetene som inngår i satellittregnskapet er ikke ensartet, og for å kunne gruppere dem etter aktivitetsområde, har FN utarbeidet en standard klassifisering til dette formålet – ICNPO (International Classification of Non-Profit Organizations). Klassifiseringen bygger på FNs standard for næringsgruppering ISIC rev. 3, som den europeiske næringsstandarden NACE også samsvarer med.

ICNPO er bygget opp av 12 hovedkategorier med 30 undergrupper. Kriteriet for inndeling av de frivillige organisasjonene i dette systemet er deres økonomiske hovedaktivitet. Med det ønsker man å oppnå grupper av likeartede virksomheter når det gjelder kategori av varer og tjenester som de tilbyr. I det norske

satellitregnskapet er det gjort mindre tilpasninger for å best mulig belyse den norske frivillighetssektoren. Det betyr i hovedsak at man for Norges vedkommende har aggregert underoppdelinger som man enten ikke har statistikk for eller som er mindre viktige i Norge. I Vedlegg A viser vi de ulike ICNPO-kategoriene med henhold til FNs klassifikasjon, mens vedlegg B viser kategoriene slik de inngår i det norske satellitregnskapet.

3. Beregningsmetoder

I nasjonalregnskapet skilles det mellom markedsrettet og ikke-markedsrettet virksomhet, og hvor privat ikke-markedsrettet virksomhet plasseres i den institusjonelle sektoren "ideelle organisasjoner" som i publiseringssammenheng slås sammen med husholdningssektoren til grupperingen "Husholdninger og ideelle organisasjoner".

Markedsrettet virksomhet omfatter enheter som produserer varer og tjenester som omsettes i et marked til en økonomisk signifikant pris. Ikke-markedsrettet virksomhet produserer tjenester som normalt ikke omsettes til priser som dekker kostnadene, og bestemmes derfor konvensjonelt fra kostnadssiden, det vil si som sum av lønnskostnader, produktinnsats, kapitalslit og eventuelle netto produksjons-skatte. For nærmere definisjoner av de enkelte begrepene henvises det til "Begreper i nasjonalregnskapet" (<http://www.ssb.no/emner/09/01/begreper/>). Satellitregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner omfatter i all hovedsak enheter som driver med ikke-markedsrettet virksomhet.

Beregningene i satellitregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner for lønnet innsats bygger på tall fra nasjonalregnskapet, slik det er beskrevet i underkapitlene 3.1-3.15. Aktivitetene i satellitregnskapet, inndelt etter ICNPO-kategorier, er derfor nært knyttet til næringene i nasjonalregnskapet, og bygger på de samme kildene. For å kunne tilpasse dataene til kravene i ICNPO-klassifikasjonen er det likevel innenfor flere kategorier behov for å ta i bruk tilleggsinformasjon. Denne informasjonen er hentet fra SSBs egne statistikker, men også fra eksterne kilder. Sistnevnte omfatter hovedsakelig innhenting av regnskapsdata fra organisasjonens årsregnskap og -meldinger. Blant annet har vi fått tilgang til Lotteri- og stiftelses-tilsynets sammenstilling av regnskapsdata for 2007 for organisasjoner som er berettiget momskompensasjon. I dokumentasjonen omtales denne som *Momskompensasjonsfil for 2007 fra Lotteri- og stiftelsestilsynet*. Et annet eksempel er regnskapsdata for folkehøgskolene fra Folkehøgskolerådet.

Den frivillige, ubetalte innsatsen inngår ikke i nasjonalregnskapet. Beregningene av frivillig arbeid bygger på en spørreundersøkelse som kartlegger omfanget av frivillig arbeid i Norge. Spørreundersøkelsen er utformet på bakgrunn av en mal gitt i FNs håndbok og er tilpasset norske forhold. Undersøkelsen viser blant annet hvor stor andel av befolkningen som utfører frivillig arbeid og hvor mange timer arbeid de legger ned. Det er Institutt for samfunnsforskning (ISF) som har utformet og analysert undersøkelsen, mens SSB har gjennomført selve intervjuet. ISF har kartlagt den frivillige innsatsen for årene 1997, 2004 og 2009. For mer informasjon, se Sivesind (2007). *Frivillig sektor i Norge 1997-2004*. ISF Rapport (2007:010) og Wollebæk, D. & Sivesind, K. H. (2010). *Fra folkebevegelse til filantropi? Frivillig innsats i Norge 1997-2009*. Rapport nr. 2010:3. Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Omregning av antall timer frivillig, ulønnet arbeidsinnsats til årsverk fordelt på aktivitetsområder er gjort i samarbeid mellom SSB og Institutt for samfunnsforskning (for årene 2004 og 2009) og dataene har blitt gjort tilgjengelig for bruk i satellitregnskapet. For å fordele den frivillige innsatsen på alle årganger som inngår i satellitregnskapet, antar vi at den årlige vekstraten for de ulønnede årsverkene er konstant mellom måletidspunktene.

For å se den frivillige arbeidsinnsatsen i sammenheng med den øvrige innsatsen som gjøres innen de enkelte aktivitetskategoriene er det nødvendig å beregne verdien av førstnevnte. I satellitregnskapet beregnes verdien av den frivillige, ulønnede arbeidsinnsatsen ved å anta at lønnskostnadene per årsverk for frivillig arbeid er de samme som for lønnet arbeid innen de respektive aktivitetskategorier.

3.1. ICNPO 1100 Kunst og kultur og ICNPO 1300 Annen rekreasjon og sosiale foreninger

Grunnet kildetilgangen er det enklest å omtale kategoriene *1100 Kunst og kultur* og *1300 Annen rekreasjon og sosiale foreninger* samlet. Her finner vi et bredt spekter av ulike organisasjoner og av ulik størrelse. *ICNPO 1100* omfatter aktiviteter innen ulike former for sceneopptreden som teaterforestillinger, konserter, festivaler, dans, opera, musikkorps og kor. Her finner vi også museer, samlinger, litteraturgrupper og historielag. I kategorien *ICNPO 1300* finner vi friluftslivsaktiviteter, motor- og båtforeninger, dyreeierklubber, pensjonistlag, husflidslag, studentsamfunn, sosiale klubber som Lions og Rotary og andre hobby- og fritidsaktiviteter.

Kilder

- Nasjonalregnskapets næring "Kunstnerisk virksomhet"
 - ⇒ Statsregnskap og KOSTRA – overføringer til ideelle organisasjoner i næring "Kunstnerisk virksomhet"
 - ⇒ Kulturstatistikk; økonomiske nøkkeltall for tilskuddsteatre, orkestre og festivaler
- Nasjonalregnskapets næring "Biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet"
 - ⇒ Kulturstatistikk; Museumsstatistikk
- Årsregnskapet til Den Norske Opera og Ballet, Nationaltheatret og Den Nationale Scene
- Momskompensasjonsfil for 2007 og 2009 fra Lotteri- og stiftelsestilsynet

Kostnadsberegninger

Av alle registrerte organisasjoner i Frivillighetsregisteret per oktober 2010, finner vi over 35 prosent i de to kategoriene samlet. Ved siden av kategori *1200 Idrett*, er dette de klart største aktivitetsgruppene målt i antall enheter. Mange av disse er små enheter som ikke er regnskapspliktige, og det finnes derfor lite økonomisk statistikk om dem. Beregningene bygger på nasjonalregnskapets næringer for kulturell tjenesteyting; "Kunstnerisk virksomhet" og "Biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet".

Nasjonalregnskapets næring "Biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet" bygger i all hovedsak på museumsstatistikken og har dermed god datadekning. Produksjonen fra denne næringen faller i sin helhet under kategori *1100 Kunst og kultur*.

Næringen "Kunstnerisk virksomhet" i nasjonalregnskapet, som omfatter blant annet teater, opera og konserter, bygger på beregninger fra 1988, og næringen er i liten grad dekket med statistikk. For å beregne produksjonen i næringen antas det en sammenheng mellom inntekter og utgifter. Offentlige overføringer er den største inntektskilden for denne type virksomhet, mens egne inntekter i form av billettinntekter, kontingenter etc. antas å utgjøre de resterende inntektene. Produksjonsnivået i næringen blir dermed utviklet ved hjelp av veksten i de offentlige overføringene, samt veksten i egne inntekter. "Kunstnerisk virksomhet" omfatter også en del aktiviteter som faller under *ICNPO 1300*. Produksjon, produktinnsats og lønnskostnader fra næringen "Kunstnerisk virksomhet" deles følgelig mellom *ICNPO 1100* og *ICNPO 1300*. Dette gjøres på bakgrunn av informasjon fra momskompensasjonsfilene som SSB mottar fra Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Næringen "Kunstnerisk virksomhet" i nasjonalregnskapet omfatter også de tre store nasjonale institusjonene; Den Nationale Scene, Den Norske Opera og Ballett og Nationaltheatret. Disse tre nasjonale kulturinstitusjonene, som får sine driftstilskudd som overføring fra staten, oppfyller imidlertid ikke håndbokens kriterier til å være ideelle organisasjoner, men faller innenfor offentlig sektor. I satellitregnskapet er derfor disse institusjonene utelatt.

Beregning av årsverk

I arbeidskraftsregnskapet beregnes sysselsatte årsverk for næringene "Kunstnerisk virksomhet" og "Biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet". Årsverkene fordeles mellom *ICNPO 1100* og *ICNPO 1300* på samme måte som lønnskostnadene etter å ha trukket fra årsverkene i de nasjonale institusjonene.

3.2. ICNPO 1200 Idrett

Kategorien omfatter sport og idrett, der mesteparten av aktivitetene er knyttet til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). I 2009 hadde NIF 11 925 idrettslag innenfor ulike grener. Målt i antall registrerte organisasjoner i Frivillighetsregisteret per oktober 2010, er dette den klart største enkeltkategorien.

Kilder

- Nasjonalregnskapets næring "Sports- og fritidsaktiviteter"
 - ⇒ Årsrapporter fra NIF; Antall medlemmer i NIF
 - ⇒ Statsregnskap og KOSTRA – overføringer til ideelle organisasjoner i næring "Sports- og fritidsaktiviteter"

Kostnadsberegninger

Beregningene av produksjonen og de øvrige kostnadskomponentene samsvarer med nasjonalregnskapets næring "Sports- og fritidsaktiviteter". Det eksisterer lite statistikk om kostnader knyttet til idrettsområdet. På lik linje med beregninger for kunstnerisk virksomhet, brukes informasjon om inntektene til å anslå kostnader under forutsetning om at de er omtrent i samme størrelsesorden. Som indikator til å utvikle produksjonsnivået benyttes antall medlemmer i NIF, i tillegg til veksten i offentlige overføringer. For nærmere omtale av beregningsopplegget av næring "Sports- og fritidsaktiviteter" i nasjonalregnskapet, henvises det til dokumentasjonen i notatserien (Hansen 2003, s. 22-23).

Beregning av årsverk

Siden kategorien i sin helhet samsvarer med nasjonalregnskapets næring "Sports- og fritidsaktiviteter", brukes også beregnede årsverk for næringen fra arbeidskraftregnskapet.

3.3. ICNPO 2100 Grunn- og videregående utdanning

I denne gruppen finner vi private grunn- og videregående skoler. Alle private skoler med rett til statstilskudd er godkjent etter privatskoleloven. Private skoler utgjør et alternativ til offentlige skoler ved at de driver virksomheten på lovbestemte grunnlag. For eksempel kan undervisningen følge en religiøs trosretning eller en anerkjent pedagogisk retning, som steinerskoler og montessoriskoler. Kategorien omfatter også skoler uten rett til statstilskudd. Slike skoler kan søke om statsstøtte med hjemmel i andre lover enn privatskoleloven.

Kilder

- Regnskap for private skoler fra seksjon for utdanningsstatistikk, SSB

Kostnadsberegninger

- Produksjonen av undervisningstjenestene er identisk med nasjonalregnskapets produkter "Undervisningstjenester, grunnskoler" og "Undervisningstjenester, videregående skoler" i næringen "Undervisning". Beregningene av disse bygger

igjen på regnskap fra ikke-offentlige skoler som publiseres årlig av seksjon for utdanningsstatistikk. Statistikken omfatter alle private grunn- og videregående skoler. Det er kun driftsregnskapet som hentes inn, mens investeringsregnskap og balanse holdes utenfor. Statistikken rapporteres etter postene i næringsoppgaven. Nasjonalregnskapet har utarbeidet en veiledning for omregning fra næringsoppgavens poster til nasjonalregnskapets størrelser, og denne brukes for å kunne beregne produksjon, produktinnsats og lønnskostnader.

Regnskapsstatistikk for private grunn- og videregående skoler for 2008 forelå ikke ved forrige publisering, i desember 2010. For 2008 er de ulike kostnadskomponentene i stedet beregnet med utgangspunkt i 2007-tallene, som er videreutviklet med veksten i totale inntekter. Sistnevnte består av egenbetalinger og overføringer fra offentlig forvaltning. Ved neste publisering vil regnskapsstatistikken tas inn, og vil følgelig kunne medføre noen revisjoner.

En annen utfordring ligger i ufullstendig regnskapsdekning. For å ta høyde for dette er kostnadene blåst opp med henhold til elevtall innen grunnutdanning og videregående utdanning. Dette er på ingen måte en ideell metode, men reflekterer i større grad de faktiske forhold enn det regnskapstallene viser til. Etter hvert som regnskapsdekningen blir forbedret vil dette ikke lenger være nødvendig.

Beregning av årsverk

Etter å ha fastsatt lønnskostnadene for aktivitetsområdet, brukes deres andel av totale lønnskostnader i næring "Undervisning" som nøkkel til å beregne antall årsverk i kategorien. Kilden for årsverkene er tall fra arbeidskraftsregnskapet. Resten av årsverkene i næringen hører til under kategori 2300 *Annen utdanning*.

3.4. ICNPO 2200 Høyere utdanning

Under aktivitetsområdet for høyere utdanning tilhører alle private høyskoler som i Bedrifts- og foretaksregisteret er registrert med institusjonell sektorkode for ideelle organisasjoner (770). Blant de private høyskolene finnes skoler som Handelshøyskolen BI, Dronning Mauds Minne Høgskole og Barratt Due Musikk institutt. Alle skolene som inngår i kategorien har rett til statstilskudd.

Kilder

- Database for statistikk om høgre utdanning (DBH); <http://dbh.nsd.uib.no/index.action>
- Regnskap fra private skoler fra seksjon for utdanningsstatistikk, SSB

Kostnadsberegninger

For regnskapsårene 2006-2008 bygger tallene på informasjon fra årsregnskapene til de private høyskolene, og er tilgjengelige via DBH. SSB, ved seksjon for utdanningsstatistikk, henter også inn regnskapstall fra private høyskoler sammen med statistikk for private grunn- og videregående skoler. Data for høyskolene ble samlet inn for første gang for regnskapsåret 2007, men med en lav svarprosent, og dataene ble derfor ikke brukt. For senere årganger tar man sikte på å ta i bruk utdanningsstatistikken fordi den inneholder mer detaljert informasjon enn det årsregnskapene gjør. Samme veiledning for omregning fra næringsoppgavens poster til nasjonalregnskapets hovedstørrelser vil brukes som for private grunn- og videregående skoler.

I nasjonalregnskapet blir de private høyskolers virksomhet betraktet som en markedsrettet undervisningstjeneste, og de danner produktet "Undervisningstjenester, høyere utdanning" i næringen "Undervisning". I forbindelse med tallrevisjonen HR2011, har produksjonsverdien av produktet blitt nedjustert med om lag 600 millioner kroner. Årsaken til revisjonen er tilgangen til skolenes årsregnskaper via DBH. Før dette ble produksjonen utviklet ved hjelp av volum- og prisindikatorer, og gav gjennom årenes løp en noe høyere

produksjonsverdi enn hva regnskapene viser. Av samme grunn ble *ICNPO 2200* også revidert for årgangene 2006 og 2007 i forhold til den første publiseringen av satellittregnskapet i januar 2010.

Beregning av årsverk

For å beregne årsverk tilknyttet tjenester innen høyere utdanning, brukes informasjon fra arbeidskraftsregnskapet for de relevante næringene. Lønnskostnadene for kategorien deles på lønnskostnader per årsverk.

3.5. ICNPO 2300 Annen utdanning

Aktivitetssområdet dekker videreutdanning, voksenopplæring i regi av blant annet studieforbundene, deriblant folkeuniversitetene, og private folkehøyskoler.

Kilder

- Nasjonalregnskapets produkt "Undervisningstjenester, annen undervisning" i næring "Undervisning"
 - ⇒ Statsregnskap og KOSTRA – overføringer til ideelle organisasjoner i næring "Undervisning"
- Regnskapsdata for folkehøyskoler fra Folkehøyskolerådet
- St.prp. nr. 1 for Kunnskapsdepartementet, kapittel 254, post 70 – Tilskudd til studieforbund

Kostnadsberegninger

Produksjonsberegningene er tredelt basert på de tre kildene over. Under nasjonalregnskapets produkt undervisningstjenester, annen undervisning i ikke-markedsrettet "Undervisning" ligger blant annet private sjøaspirantskoler, Norges Byggscole, reklameutdanningsskoler, og kunst- og musikkskoler. Disse skolene mottar tilskudd som ligger mellom 75 og 85 prosent av satser for sammenliknbare offentlige skoler. Produksjonsberegningene tar dermed utgangspunkt i inntektssiden og de offentlige overføringene til disse skolene. Vi antar at totale tilskudd utgjør 85 prosent av de totale inntektene, og beregner egenbetalingene til 15 prosent. Lønnskostnadene beregnes på bakgrunn av informasjon om lønnskostnadene i tilsvarende offentlige skoler, og lages som en andel av produksjonen. For skolene som hører til under "andre undervisningstjenester" antas det at lønnskostnadsandelen er 80 prosent. Lønnskostnadene må imidlertid tilpasses informasjonen fra arbeidskraftsregnskapet. Produktinnsatsandelen beregnes tilsvarende som for andre skoler.

Folkehøyskolene er enten eid av fylkeskommunen eller av private. Det er skolene med den sistnevnte eierformen som er inkludert i satellittregnskapet, og som også inngår i nasjonalregnskapets næring for private, markedsrettede undervisningstjenester. Folkehøyskolerådet gjennomfører en årlig økonomiundersøkelse blant alle folkehøyskoler, og det er denne som er grunnlaget for beregningene i satellittregnskapet. Undersøkelsen inneholder detaljert informasjon fordelt på næringsoppgavens poster, som blir regnet om til produksjon, produktinnsats og lønnskostnader etter nasjonalregnskapets definisjoner. Postene viser gjennomsnittet for alle skoler, og blir ganget opp med antall skoler i sektor 770, slik at de kommunale folkehøyskolene holdes utenom. Seksjon for utdanningsstatistikk vil fra og med regnskapsåret 2009 hente inn regnskap fra folkehøyskolene sammen med data for de øvrige private skolene. Vi vil gå over til å bruke denne kilden når den blir tilgjengelig, da tallene også her vil være fordelt etter næringsoppgavens poster, men på enhetsnivå.

Studieforbundene inngår også i nasjonalregnskapets næring for private, markedsrettede undervisningstjenester. Produksjonen av dette produktet beregnes på en måte som ikke gir mulighet for å skille ut studieforbundene. Det er lite økonomisk statistikk om disse undervisningsinstitusjonene. I NOU 2007:11 kan man lese at ECON skulle på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet kartlegge

studieforbundenes inntekter og utgifter. Rapporten avdekket at kjennskap til inntekter og utgifter i kursvirksomheten gjennomgående er mangelfull blant studieforbundene, og at det derfor ikke er mulig å sammenstille ønsket informasjon på en enkel måte. Likevel fant ECON at statsstøtten utgjør i overkant av halvparten av inntektene til studieforbundene sentralt. For de fleste av studieforbundenes lokallag og medlemsorganisasjoner utgjør derimot støtten en mindre del av inntektene (NOU 2007:11, s. 38). På bakgrunn av dette antas det at statstilskuddet som bevilges over kapittel 254, post 70 i statsregnskapet, utgjør 55 prosent av studieforbundenes inntekter. De øvrige inntektene vil være kontingenter fra medlemsorganisasjoner og inntekter fra kurs- og prosjektvirksomhet. Ut fra antakelsen om at de samlede kostnadene gjenspeiles av inntektene anslås produksjonsverdien i studieforbundene til 323 millioner i 2008. I likhet med andre private utdanningsinstitusjoner der det ikke finnes opplysninger om produktinnsats og lønnskostnader, benyttes kostnadsstrukturen i offentlige skoler som mal for å anslå kostnadskomponentenes andel av produksjonen. Lønnskostnadenes andel er på om lag 70 prosent.

Beregning av årsverk

Lønnskostnadene for annen undervisning kan splittes basert på kildene i underkapittel 3.5.1. Deretter brukes lønnskostnader per årsverk for den relevante næringen til å beregne årsverk.

3.6. ICNPO 2400 Forskning og utvikling

Private forskningsinstitusjoner som hører til under institusjonell sektor 740 (Private, ikke-forretningsmessige produsentorienterte institusjoner) er inkludert i *ICNPO 2400 Forskning og utvikling*. De er hovedsakelig organisert som uavhengige stiftelser. Eksempel på enheter som hører til under dette aktivitetsområdet er SINTEF, Institutt for energiteknikk og Transportøkonomisk institutt.

Kilder

- Næringslivstjenester og omsetning og drift av fast eiendom, strukturstatistikk fra seksjon for bygg- og tjenestestatistikk, SSB

Kostnadsberegninger

Seksjon for bygg- og tjenestestatistikk i SSB er leverandør av dataene som brukes til beregning av de økonomiske variablene. De utarbeider strukturstatistikken for blant annet næring "Forskning og utviklingsarbeid". Det er mulig å skille ut organisasjoner som hører til i sektorene 740 og 770. Strukturstatistikken bygger på innhentede næringsoppgaver fra organisasjonene som inngår i næringsområdet. Produksjon, produktinnsats og lønnskostnader for *ICNPO 2400* beregnes på bakgrunn av postene i næringsoppgaven.

Kreftforeningens utgifter til forskningsformål har vært gjenstand for flytting mellom aktivitetskategoriene. Ved første publisering av satellitregnskapet i januar 2010 for årgangene 2006 og 2007, ble Kreftforeningens utgifter til forskningsformål lagt til *ICNPO 2400* fordi mer enn halvparten av foreningens kostnader går nettopp til forskning. Resten av Kreftforeningens aktiviteter ble lagt til *ICNPO 4 Sosiale tjenester*. Etter nærmere undersøkelse av forskningsutgiftene, viser det seg at det kun er en mindre del av foreningens aktivitetskostnader som faktisk går til forskning. Mesteparten av forskningsutgiftene er overføringer av midler til ulike forskerinitierte prosjekter, og inngår dermed ikke som en del av Kreftforeningens verdiskaping. I stedet er det kreftomsorg som legger beslag på nærmere halvparten av Kreftforeningens aktivitetsutgifter, og enheten i sin helhet plasseres følgelig i *ICNPO 4 Sosiale tjenester*.

Beregning av årsverk

Det er lønnskostnader per årsverk for næringen forskning og utvikling som er kilden til beregning av årsverk for forskning og utvikling i satellitregnskapet. Tallene vurderes opp mot utviklingen i årsverkene som strukturstatistikken gir.

3.7. ICNPO 3900 Sykehus, rehabilitering, psykisk helsevern og andre helsetjenester

ICNPO 3900 omfatter enheter innen spesialisthelsetjenesten. Her finner vi sykehus, opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner og psykisk helsevern for voksne, barn og unge der behandlingen gis ved distriktpsikiatriske sentra og sykehusavdelinger. De fleste av virksomhetene som inngår i kategorien er private institusjoner som har driftsavtale med helseforetakene. For sykehus og institusjoner gjelder dette i hovedsak virksomheter som drives av ideelle stiftelser. Eksempel på enheter som inngår i kategorien er Diakonhjemmet sykehus og Lovisenberg diakonale sykehus.

Kilder

- Nasjonalregnskapets næring "Helsetjenester"
⇒ Regnskapsdata for private, ideelle institusjoner innen spesialisthelsetjenesten fra seksjon for helsestatistikk, SSB

Produksjonsberegninger

Produksjonsberegningene er identiske med nasjonalregnskapets næring "Helsetjenester". Kilden for beregningene er regnskapsdata for private, ideelle institusjoner innen spesialisthelsetjenesten som har sine virksomhetsområder som beskrevet over. Det er brutto driftsutgifter som ligger til grunn for beregningene av produksjonen. Lønnskostnader og produktinnsats følger beregningene i næringen "Helsetjenester", og det vises til dokumentasjonen av næringen i notatserien (Hansen 2003, s. 14-16).

Beregning av årsverk

Siden kategorien i sin helhet samsvarer med nasjonalregnskapets helsetjenestenæring, brukes også beregnede årsverk for næringen fra arbeidskraftregnskapet.

3.8. ICNPO 3200 Sykehjem

Det er private, ikke-markedsrettede sykehjem som hovedsakelig finansieres gjennom kommunale midler som danner ICNPO 3200 Sykehjem.

Kilder

- KOSTRA – funksjon 253 *Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i institusjon* og funksjon 261 *Institusjonslokaler*

Kostnadsberegninger

Det finnes ikke noe fullstendige regnskapsdata for private sykehjem. Derfor brukes informasjon om inntektene som grunnlag for estimering av kostnadene. Hovedinntektskilden er overføringer fra kommunene. Det er KOSTRA-funksjonene *Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i institusjon* og *Institusjonslokaler* som fanger opp disse overføringene, og gir oss informasjon om kjøp av alle private tjenester. For å kunne skille ut den ideelle virksomheten, brukes informasjon om antall sysselsatte i næringen "Pleie- og omsorgstjenester" i sektor 770 fra Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF). Produktinnsats og lønnskostnader beregnes etter samme metode som i nasjonalregnskapet. Lønnskostnadene utgjør omtrent 80 prosent av produksjonen, men justeres i noen grad i forhold til AKU og arbeidstakerregisteret. Produktinnsatsen utvikles med veksten i produksjonen, og utgjør omtrent 16 prosent av produksjonsverdien.

Beregning av årsverk

Årsverksbergningene for sykehjemmene bygger på lønnskostnader per årsverk for nasjonalregnskapets i ”Pleie- og omsorgstjenester”.

3.9. ICNPO 4 Sosiale tjenester

Kategorien inkluderer den virksomhet som foregår i barne- og ungdoms-institusjoner, mødre hjem, omsorgsinstitusjoner for rusmiddelmissbrukere og andre tilsvarende institusjoner. Ulike katastrofe- og nødhjelpsorganisasjoner tilhører også kategorien, deriblant Røde Kors og Norsk folkehjelp. Til slutt omfatter *ICNPO 4* private, ikke-markedsrettede barnehager. Barnehagene er den undergruppen som klart dominerer dette aktivitetsområdet, og står for vel halvparten av produksjonsverdien.

Kilder

- Nasjonalregnskapets produkt ”Sosial omsorg i institusjon” og deler av produktene ”Tjenester fra katastrofe- og hjelpeorganisasjoner” og ”Pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede” i næring ”Pleie- og omsorgstjenester”
 - ⇒ Statsregnskap og KOSTRA – overføringer til ideelle organisasjoner i næring ”Pleie- og omsorgstjenester”
 - ⇒ Regnskap fra helseforetakene – rusmiddeltiltak, kjøp av private helsetjenester
 - ⇒ Innsamlingsregisteret; <http://www.innsamlingskontrollen.no/>
 - ⇒ Oversikt over antall plasser i institusjon for eldre og funksjonshemmede, Seksjon for helsestatistikk
- Regnskap fra private barnehager fra seksjon for utdanningsstatistikk, SSB
- Barnevern, institusjoner; <http://www.ssb.no/emner/03/03/barneverni/>

Kostnadsbergninger

Bergningene bygger på nasjonalregnskapets produkter ”Sosial omsorg i institusjon”, ”Pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede” og ”Tjenester fra katastrofe- og hjelpeorganisasjoner” i næring ”Pleie- og omsorgstjenester”, og det vises til dokumentasjonen av næringen i notatserien (Hansen, 2003, s. 16-18). Det er offentlige regnskap som er hovedkilden for beregningen av de tre produktene. En del av virksomheten som hører til under produkt ”Tjenester fra katastrofe- og hjelpeorganisasjoner” vil i satellittregnskapet falle inn under *ICNPO 9 Internasjonale organisasjoner*. Det gjelder den delen av norsk produksjon som eksporteres til utlandet, og må derfor trekkes fra kategori *4 Sosiale tjenester*. Se *ICNPO 9* for nærmere omtale av aktivitetsområdet. I tillegg inngår deler av produkt ”Pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede” i *ICNPO 3200*, da med utgangspunkt i ovennevnte KOSTRA-funksjoner.

Tre av aktivitetene under *ICNPO 4* er skilt ut som egne *herav*-poster. Det gjelder barnehager, barnevern og rusomsorg. Postene omtales hver for seg i underkapitlene 3.9.2.1-3.9.2.3.

Barnehager

Kilde:

- Regnskap fra private barnehager fra seksjon for utdanningsstatistikk, SSB

Posten omfatter ikke-kommunale barnehager, som i nasjonalregnskapet inngår i den markedsrettede næringen ”Barnehager og SFO”. Beregningene bygger på detaljert regnskapsdata for alle godkjente private barnehager. Satellittregnskapet skal kun inkludere de private barnehagene som driver på ikke-kommersiell basis. Regnskapstallene som vi mottar fra seksjon for utdanningsstatistikk, er fordelt på næringsoppgavens poster, samt etter barnehagenes organisasjonsform. Følgende eierformer inkluderes i satellittregnskapet: barnehager eid av menigheter og trossamfunn, foreldreide barnehager, barnehager drevet av husmorlag og sanitetsforeninger, samt pedagogiske og ideologiske organisasjoner. Statistikken

gir tall for produksjon, produktinnsats og lønnskostnader. Dataene dekker omtrent 95 prosent av populasjonen, og det er antall barn omfattet i regnskapet i forhold til antall barn i barnehagene totalt som brukes som oppblåsningsmetode.

Barnevern Kilde:

- Barnevern, institusjoner; <http://www.ssb.no/emner/03/03/barneverni/>

Fra og med regnskapsåret 2007 har SSB publisert ny statistikk for barnevernsinstitusjoner. Tallene skal omfatte alle barnevernsinstitusjoner godkjent av Bufdir, og det er mulig å skille ut institusjoner som er drevet av ideelle organisasjoner. Det er den ideelle virksomheten som inngår i satellitregnskapet. Statistikken gir tall for produksjon, produktinnsats og lønnskostnader.

Rusomsorg Kilde:

- Regnskap fra helseforetakene – **funksjon 680** *Tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelmissbrukere – Fellesfunksjoner* og **funksjon 681** *Tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelmissbrukere – Direkte pasientrettet virksomhet*

Beregningene av rusomsorgstjenestene bygger på regnskap fra helseforetakene. Det er informasjon om foretakenes kjøp av tjenester fra private rusinstitusjoner som er kilden til produksjonsnivået. Produktinnsats og lønnskostnader beregnes som andeler av produksjonen.

Beregning av årsverk

For barnehagene brukes lønnskostnader per årsverk for næringen ”Barnehager og SFO” til å beregne antall årsverk. De øvrige tjenester inngår i nasjonalregnskapets næring ”Pleie- og omsorgstjenester”, og det er lønnskostnader per årsverk for denne næringen som er grunnlaget for årsverksberegningene i satellitregnskapet.

3.10. ICNPO 5 Miljøvern

Kategorien for miljøvern er et aggregat av FN håndbokas to underkategorier 5100 *Natur- og miljøvern* og 5200 *Dyrevern*. De fleste av organisasjonene som hører til her er en del av nasjonalregnskapets næring ”Aktiviteter i medlemsorganisasjoner” og NACE 94.991 *Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted*. Felles for disse er at de har miljø- og dyrevern som sitt hovedarbeidsfelt. Blant de største organisasjonene finner vi WWF-Norge, Miljøstiftelsen Bellona, Naturvernforbundet og Grønn Hverdag.

Kilder

- Årsregnskapene til de respektive organisasjonene
- Frivillighetsregisteret
- Momskompensasjonsfil for 2007 fra Lotteri- og stiftelsestilsynet
- St.prp. nr. 1 for Miljøverndepartementet, kapittel 1400, post 70 – Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner

Kostnadsberegninger

Første skritt ved etablering av produksjonsnivået for 2007 var å få oversikt over populasjonen innen aktivitetsområdet miljøvern. Liste over enheter som har registrert seg i kategoriene 5100 og 5200 ble hentet fra Frivillighetsregisteret. Disse ble sjekket opp mot organisasjonene som mottar støtte fra Miljøverndepartementet over kapittel 1400.70, samt organisasjoner som mottar momsrefusjon innenfor de samme kategoriene. Alle organisasjoner som vi har funnet regnskapsdata for er inkludert i beregningene. Fra årsregnskapene og momskompensasjonsfila har vi data for driftskostnader og lønnskostnader, og kan dermed beregne produksjon, produktinnsats og lønnskostnader. Produksjonen tilsvarer driftskostnader fratrukket avskrivninger. Produktinnsatsen beregnes residuelt.

Beløpene for alle kostnadsartene må trekkes fra *ICNPO 7900 Interesseorganisasjoner og juridisk tjenesteyting* fordi begge kategorier inngår i nasjonalregnskapets næring "Aktiviteter i medlemsorganisasjoner", og totalen for næringen må holdes. For nærmere omtale, se kapittel 3.15.

Nye årganger beregnes ved manuell innhenting av regnskapsdata. Satellitregnskapet er fremdeles under utvikling, og flere organisasjoner må inkluderes etter hvert som ny informasjon blir tilgjengelig. Foreløpig klarer vi ikke å skille ut alle organisasjoner og lokallag fra *ICNPO 7900* som egentlig hører til i *ICNPO 5*. Under miljøvernsområdet finnes det for eksempel også mange aksjoner av ulik varighet som kan være vanskelig å fange opp. Disse kunne i prinsippet inkluderes da kriteriene i håndboken tillater uformelle organisasjoner av viss varighet.

Beregning av årsverk

Miljø- og dyrevernorganisasjonene inngår i næring "Aktiviteter i medlemsorganisasjoner". Det brukes derfor tall fra arbeidskraftregnskapet for lønnskostnader per årsverk i næringen til å beregne antall årsverk for kategori 5 *Miljøvern*.

3.11. ICNPO 6 Lokalmiljø og bolig

Kategori 6 *Lokalmiljø og bolig* omfatter organisasjoner som har felles interesser for utviklingen av sitt bo- og nærmiljø. Her finner vi velforeninger, grendelag og grunneierlag. I tillegg inkluderer kategorien borettslag og sameier.

Kilder

- Norske boligbyggelag, Årsstatistikk; <http://www.nbbl.no/>
- Konsumprisindeksen for vedlikehold og reparasjon av bolig

Kostnadsberegninger

Det finnes svært lite eller ingen økonomisk statistikk om den første gruppen av kategorien der velforeninger, grendelag og grunneierlag inngår. Deler av disse enhetene tilhører imidlertid nasjonalregnskapets næring "Aktiviteter i andre medlemsorganisasjoner", og er dermed en del av *ICNPO 7900 Interesseorganisasjoner og juridisk tjenesteyting*. Vi har likevel beholdt *ICNPO 6100 Samfunns- og lokalmiljøutvikling* som en egen kategori fordi det foregår betydelig frivillig innsats på dette området. Denne innsatsen kan skilles fra det frivillige arbeidet som blir lagt ned i borettslag og sameier, som hører til i *ICNPO 6200 Bolig*.

Beregningene av kategori 6200 *Bolig* bygger på estimerte driftskostnader per bolig hentet fra regnskap til et utvalg av borettslag. Kostnadene utvikles med konsumprisindeksen for vedlikehold og reparasjon av bolig. Fra årsstatistikken til Norske boligbyggelag (NBBL) har vi informasjon om antall boliger forvaltet av NBBLs medlemslag. Produktet av disse to postene gir oss totale driftsutgifter for kategorien.

Fra det samme utvalget av regnskap som over, finner vi at lønnskostnadene utgjør om lag 8 prosent av driftsutgiftene. Dette er hovedsakelig lønnsutgifter til vaktmestere og styrehonorarer. Nivået på lønnskostnadene samsvarer godt med lønnskostnadene i gamle næring "Boligtjenester, borettslag og sameier". Denne næringen utgår dermed f.o.m. hovedrevisjonen 2011. Som en framtidig rettesnor bruker man veksten i lønnskostnader til ovennevnte utvalg av borettslagregnskap.

Ved første publisering av satellitregnskapet i januar 2010 brukte vi produksjonen i næring "Boligtjenester, borettslag og sameier" til å dekke *ICNPO 6200 Bolig*. Denne næringen omfatter kun en mindre del av kostnadene i borettslag og sameier, og fanger hovedsakelig opp utgifter i forbindelse med forretningsførertjenester. Mesteparten av de resterende utgiftene, som dekkes gjennom felleskostnadene, er i

nasjonalregnskapet lagt til husholdningssektoren. Disse skal nå inkluderes i satellitregnskapet. Dette øker produksjonen i kategorien med om lag 4 milliarder for regnskapsårene 2006 og 2007. Revisjonen påvirker ikke bruttoproduktet da lønnskostnadene er i samme størrelsesorden som tidligere.

Beregning av årsverk

Tall fra arbeidskraftsregnskapet for næringen ”Boligtjenester, borettslag og sameie” stemmer godt overrens med *ICNPO 6200 Bolig*. Siden nivået på lønnskostnadene er svært likt, vil også sysselsettingstallene være like i. Ved behov brukes lønnskostnader per årsverk i næring ”Boligtjenester, borettslag og sameie” til å beregne riktig nivå på årsverkene i kategorien. F.o.m. 2009 er dette derimot ikke lenger mulig, og lønnskostnadene per årsverk følger da næring ”Omsetning og drift av fast eiendom”.

3.12. ICNPO 7300 Politiske organisasjoner

ICNPO 7300 Politiske organisasjoner omfatter de politiske partiene og deres tilhørende ungdomsorganisasjoner. Partiloven pålegger alle organisatoriske ledd av registrerte politiske partier å rapportere inn sine inntekter årlig til Partifinansieringsregisteret. Inntektsrapportene inneholder en fullstendig oversikt over partiorganisasjonenes inntekter fordelt på offentlig støtte, inntekter fra egen virksomhet, bidrag fra privatpersoner og andre, samt interne overføringer. Statistikken ble frigitt første gang i 2006, og er kilden til beregning av *ICNPO 7300*.

Kilder

- Partifinansieringsstatistikken; <http://www.ssb.no/partifin/>
- Årsregnskap til de største politiske partiene

Kostnadsberegninger

Beregningene av produksjonsnivået til de politiske partiene baserer seg på en antatt sammenheng mellom deres inntekter og utgifter. Denne antakelsen støttes av en gjennomgang av regnskapene til et utvalg av de største partier, samt strukturstatistikken for interesseorganisasjoner fra Johns Hopkins-undersøkelsen fra 1997. Utgiftenes andel av driftsinntektene er beregnet til å utgjøre 96 prosent. Driftsutgiftene er tilnærmet lik produksjonen etter nasjonalregnskapets definisjoner.

Regnskapsinformasjon fra de største partiene over en periode på tre år har blitt brukt til å beregne hvor stor andel henholdsvis produktinnsats og lønnskostnader utgjør av driftskostnadene. I følge denne kilden utgjør produktinnsats 52,3 prosent av utgiftene, mens tilsvarende andel for lønnskostnadene er 44,4 prosent. Resten antar vi er kapitalslit, som er en komponent av produksjonsverdien etter nasjonalregnskapets prinsipper. Disse andelene bør undersøkes og eventuelt oppdateres med jevne mellomrom.

For 2009 har man foretatt en benchmarking av produksjonen og kostnadskomponentene. Dette innebærer at man med utgangspunkt i årsregnskap til de største politiske partiene, både for sentralledd og fylkeslag, har beregnet nye nivå på produksjon, produktinnsats og lønnskostnader. Produksjonsnivået er tilnærmet likt det den implisitte metoden ga, mens lønnskostnads- og produktinnsatsandelen er justert noe.

Beregning av årsverk

De politiske organisasjonene inngår i nasjonalregnskapets næring ”Aktiviteter i medlemsorganisasjoner”. Det brukes derfor tall fra arbeidskraftregnskapet for lønnskostnader per årsverk i næringen til å beregne antall årsverk for kategorien.

3.13. ICNPO 8200 Frivillighetssentraler

Frivillighetssentraler, også kalt nærmiljøsentraler, skal koordinere frivillig aktivitet i bydeler og nærmiljø og være en lokal møteplass. De skal være et bindeledd og et kontaktpunkt mellom dem som ønsker å få utført oppgaver av frivillige og dem som ønsker å bidra med frivillig innsats. Eksempler på oppgaver som utføres er transport- og følgetjenester, frokost- og kaféverter, kontakt- og besøkstjenester, og arrangement av ulike aktiviteter for beboere i nærområdet. Ofte er sentralene et supplement til offentlige og private omsorgstjenester. Av den grunn ble det vurdert hvorvidt frivillighetssentralene heller hører hjemme under *ICNPO 4 Sosiale tjenester*. På grunn av deres tydelige nærmiljøprofil og fokus på å være et lokalt møtested, ble det besluttet å plassere dem under *ICNPO 8200*.

Frivillighetssentralene kan ha ulike organisasjonsformer. I St.meld. nr. 39 (2006-2007) er det gitt en oversikt over antall frivillighetssentraler og deres eierform. I 2006 var det 274 frivillighetssentraler i Norge, hvorav 173 var private, organisert som stiftelser, andelslag, foreninger og lignende, og resten kommunale. Det er kun de ikke-kommunale sentralene som inngår i satellittregnskapet.

Kilder

- St.prp. nr.1 for Kulturdepartementet, kapittel 315, post 71 – Tilskudd til frivillighetssentraler
- Oversikt fra Kulturdepartementet over Frivillighetssentralenes inntekter og utgifter, etter type eierskap og organisasjonsform

Kostnadsberegninger

Ved første publisering av satellittregnskapet fantes det ingen økonomiske data for frivillighetssentralene, bortsett fra statlige tilskudd. Vi vet at frivillighetssentralene også kan motta støtte fra kommunen, men dette er ikke informasjon som det er mulig å hente ut fra KOSTRA. Statstilskuddet brukes til å dekke deler av lønnskostnadene til daglig leder og forutsetter at daglig leder er ansatt i 100 prosent stilling. En lavere stillingsbrøk reduserer tilskuddet. Det stilles videre krav til minimum 40 prosent lokal finansiering av driften.

Denne informasjonen ble brukt til å beregne et minimum for produksjonsnivået i kategorien. Vi antok at det offentlige tilskuddet utgjorde 60 prosent av de totale lønnsutgiftene for alle frivillighetssentralene uavhengig av eierform. Det statlige tilskuddet beløp seg til 67 millioner kroner i 2006, noe som gir 112 millioner i totale lønnskostnader. Andelen private frivillighetssentraler i 2006 var på rundt 63 prosent. Det betyr at lønnskostnadene for de ikke-kommunale sentralene som inngår i satellittregnskapet var på 70 millioner. Sentralene har også utgifter til produktinnsats, som for eksempel diverse kontorkostnader. Under antakelse om at kostnadsstrukturen for de private sentralene er lik de kommunale, har vi brukt informasjon om forholdet mellom produktinnsats og lønnskostnader i næringen for kommunale sosial- og omsorgstjenester, som også omfatter kommunale frivillighetssentraler. Her er lønnskostnadenes andel på 84 prosent. Dermed kan vi beregne total produksjon, som i 2006 beløper seg til 84 millioner.

For senere årganger utvikles både produksjonen og kostnadskomponentene med veksten i de offentlige overføringene.

Fra og med 2009 tok Kultur- og kirkedepartementet ved Samfunns- og frivillighetsavdelingen i bruk et elektronisk søknadsskjema i forbindelse med sentralenes søknad om tilskudd. Dette har åpnet opp for muligheten til å hente ut sentralenes regnskaps- og budsjettdata, og forbedrer dermed statistikkgrunlaget. Beregninger gjort for 2009 viser at størrelsesordenen på produksjonen samsvarer i stor grad med frivillighetssentralenes driftsutgifter.

Beregning av årsverk

Det er lønnskostnader per årsverk for kommunale pleie- og omsorgstjenester som er kilden til beregning av årsverkene for frivillighetsentralene.

3.14. ICNPO 9 Internasjonale organisasjoner

Kategorien omfatter bistands- og utviklingsorganisasjoner rettet mot utlandet, menneskerettighetsorganisasjoner og internasjonale vennskapsorganisasjoner. Blant de største organisasjonene innen dette aktivitetsområdet finner vi Flyktninghjelpen, Redd Barna og Kirkens Nødhjelp.

Kilder

- Årsregnskapene til de respektive organisasjonene
- Innsamlingsregisteret; <http://www.innsamlingskontrollen.no/>
- Momskompensasjonsfil for 2007 fra Lotteri- og stiftelsestilsynet

Kostnadsberegninger

De internasjonale organisasjonene er en del av nasjonalregnskapets produkt "Tjenester fra katastrofe- og hjelpeorganisasjoner". I nasjonalregnskapet er det kun produksjonsaktivitet utført av tilsatte i Norge som er en del av den norske produksjonen. Dersom ansatte ved for eksempel Norsk Folkehjelp har fast arbeidssted i utlandet, vil de ikke være med i tallene for produksjon og sysselsetting i Norge. For å skille ut den delen som hører til i *ICNPO 9* har vi brukt informasjon fra momskompensasjonsfila til Lotteri- og stiftelsestilsynet. Vi har valgt å inkludere de samme organisasjonene som Lotteri- og stiftelsestilsynet har tilordnet til kategorien. Som et anslag på den norske produksjonen bruker vi driftskostnadene fratrukket overføringer til utlandet. Informasjon om lønnskostnader og produktinnsats hentes også fra regnskapene til organisasjonene som inngår i kategorien. Den resterende delen av "Tjenester fra katastrofe- og hjelpeorganisasjoner" inngår i kategori 4 *Sosiale tjenester*.

Beregning av årsverk

Organisasjonene i kategorien inngår i nasjonalregnskapets næring "Pleie- og omsorgstjenester". Tall for lønnskostnader per årsverk for næringen brukes til å beregne antall årsverk i de internasjonale organisasjonene.

3.15. ICNPO 7900 Interesseorganisasjoner og juridisk tjenesteyting, ICNPO 10 Religion og ICNPO 11 Yrkes-, bransje- og fagforeninger

De resterende aktivitetsgruppene har en felles kilde til beregninger av de økonomiske variablene, og omtales derfor samlet.

Under *ICNPO 7900 Interesseorganisasjoner og juridisk tjenesteyting* tilhører virksomhet som utøves av organisasjoner som ikke er direkte knyttet til noe politisk parti, men som arbeider for å fremme egne interesser, ofte ved hjelp av politiske virkemidler, opplysningskampanjer, skaffing av midler med videre. Blant de største organisasjonene i denne kategorien finner vi Landsforeningen for hjerte- og lungesyke, Norges Blindforbund, Antirasistisk Senter, Norsk Revmatikerforbund og Norges Handikapforbund. Aktivitetsområdet er et av de større målt i antall organisasjoner registrert i Frivillighetsregisteret per oktober 2010. I tillegg inneholder kategorien mindre organisasjoner for blant annet etniske grupper og andre minoritetsgrupper, kvinnegrupper og rettshjelpsgrupper.

ICNPO 10 Religion omfatter ulike tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke. Målt i antall medlemmer, er Den romersk-katolske kirke og Pinsemenigheten blant de største kristne trossamfunn utenfor Den norske kirken. Blant de ikke-kristne medlemsorganisasjonene er det Human-Etisk Forbund og islamske trossamfunn som har flest medlemmer.

Den siste kategorien er inndelt i tre underkategorier;

- *ICNPO 11100 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner.* Eksempler på organisasjoner som hører til kategorien er Næringslivets Hovedorganisasjon NHO, KS, Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon og liknende.
- *ICNPO 11200 Yrkessammenslutninger.* Omfatter organisasjoner der medlemmene har en spesiell tilknytning til et bestemt fagområde eller disiplin, for eksempel Den norske legeförening, Norges Juristforbund og andre.
- *ICNPO 11300 Arbeidstakerorganisasjoner.* Omfatter organisasjoner som skal ivareta sine medlemmers interesser i spørsmål vedrørende lønn og arbeidssituasjon. Landsorganisasjonen i Norge LO og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund YS er blant de største organisasjonene i denne gruppen.

Kilder

- Nasjonalregnskapets næring ”Aktiviteter i medlemsorganisasjoner”
 - ⇒ Statsregnskap og KOSTRA – overføringer til ideelle organisasjoner i næring ”Aktiviteter i medlemsorganisasjoner”
 - ⇒ Medlemsstatistikk for organisasjoner tilhørende næring ”Aktiviteter i medlemsorganisasjoner”

Kostnadsberegninger

De tre ICNPO-kategoriene har den samme kilden for bergning av økonomiske variabler, og det er nasjonalregnskapets næringer markedsrettet og ikke-markedsrettet ”Aktiviteter i medlemsorganisasjoner”.

Nasjonalregnskapets næring ”Aktiviteter i medlemsorganisasjoner” bygger på strukturstatistikken for interesseorganisasjoner fra 1997. Etableringen av statistikken var et samarbeidsprosjekt med Institutt for samfunnsforskning og LOS-senteret i Bergen, og en del av en større internasjonal studie av organisasjoner med non-profit virksomhet i omlag 20 land, som var ledet fra Johns Hopkins University i Baltimore i USA. For årgangene etter 1997 har produksjonen vært fremskrevet ved hjelp av flere indikatorer. Et eksempel på en slik indikator er antall medlemmer i arbeidstakerorganisasjoner, som brukes til å beregne produksjonen av produkt ”Arbeidstakerorganisasjoner” i næringen ”Aktiviteter i medlemsorganisasjoner”. For nærmere omtale av beregningsmetode, henvises det til *Ideelle organisasjoner i nasjonalregnskapet* (Hansen 2003, s. 19-20).

Det er flere ICNPO-kategorier som har samme produkt og næring som kilde. Dette gjelder kategoriene 5, 7900, 7300, 10100 som til sammen utgjør nasjonalregnskapets produkt ”Religiøse, partipolitiske og andre organisasjoner”. Ved beregning av produktet er det lagt opp til en tredeling mellom ICNPO 7900, ICNPO 7300 og ICNPO 10100. ICNPO 7300 *Politiske organisasjoner* har sin kilde i Partifinansieringsstatistikken, slik det er beskrevet i kapittel 3.12. Den resterende produksjonen fordeles så mellom ICNPO 7900 og ICNPO 10100 ved hjelp av kostnadsandeler hentet fra strukturstatistikken fra 1997. Til slutt reduseres produksjonsnivået i ICNPO 7900 tilsvarende produksjonen i ICNPO 5, som baserer seg på informasjon hentet fra regnskapene til miljøvernorganisasjonene, jamfør kapittel 3.10.

Produkt ”Næringslivs, arbeidsgiverorganisasjoner og yrkessammenslutninger” omfatter produksjon tilsvarende ICNPO 11100 og ICNPO 11200. På grunn av mangel på annen statistikk, må det også i dette tilfellet brukes kostnadsandeler fra strukturstatistikken for interesseorganisasjoner fra 1997 til å fordele produksjonen mellom de to kategoriene.

Ved beregning av produktinnsatsen og lønnskostnadene brukes informasjon for ICNPO 5 *Miljøvernorganisasjoner* og ICNPO 7300 *Politiske organisasjoner* slik

det er omtalt i henholdsvis kapittel 3.10 og 3.12. For de øvrige kategoriene antar vi at kostnadskomponentene for den enkelte kategori utgjør samme andel av total produktinnsats og totale lønnskostnader som produksjonen i næringen som er kilde.

Beregning av årsverk

Etter at lønnskostnadene er fordelt på de respektive ICNPO-kategorier, brukes lønnskostnader per årsverk for tilhørende næring til å beregne antall årsverk for ICNPO-kategoriene i satellittregnskapet.

4. Videre arbeid

Satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner vil være gjenstand for revisjoner og utvidelser, og vi tar her for oss noen av hovedpunktene.

I første omgang dekker satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner kun kostnadssiden til organisasjonene. Etter hvert som ny statistikk blir tilgjengelig, skal satellittregnskapet utvides til å omfatte også inntekter og dermed utvikles til et fullstendig regnskapssystem for den frivillige sektoren.

Det anvendte kildegrunnlaget er for de enkelte ICNPO-kategorier av varierende kvalitet. Noen av kategoriene er relativt godt dekket, mens andre har et betydelig forbedringspotensial. I de sistnevnte tilfellene er det som poengtert over ønskelig å innføre nytt og forbedret kildemateriale fortløpende etter hvert som dette blir tilgjengelig.

Satellittregnskapet for ideelle og frivillige organisasjoner er en satellitt til nasjonalregnskapet, og følgelig vil også revisjoner av nasjonalregnskapets næringer innvirke på de ulike ICNPO-kategorier. Endelig revisjoner i forbindelse med nasjonalregnskapets tallrevisjonen HR2011 forelå ikke da satellittregnskapet ble publisert i desember 2010, men er tatt med til publiseringen i desember 2011.

Referanser

Hansen, Kenneth (2003): Ideelle organisasjoner i nasjonalregnskapet. *Notater 2003/76*, Statistisk sentralbyrå.

ISF Rapport (2007:010). *Frivillig sektor i Norge 1997-2004*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning

NOU (2007:11): *Studieforbund – læring for livet*. Kunnskapsdepartementet, Oslo: Akademika.

Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor Rapport (2010:3). *Fra folkebevegelse til filantropi? Frivillig innsats i Norge 1997-2009*. Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Statistisk sentralbyrå (28. april 2011): ”Begreper i nasjonalregnskapet” (<http://www.ssb.no/emner/09/01/begreper/>)

St.meld. nr. 39 (2006-2007): *Frivillighet for alle*, Kultur- og kirke departementet, Oslo: Akademika.

United Nations (2003): *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts*, New York.

Vedlegg A: Klassifisering av ideelle og frivillige organisasjoner

Internasjonal standard (FNs)		Norsk versjon	
ICNPO-nr.		ICNPO-nr.	
1.	Kultur og fritid	1.	Kultur og fritid
1 100	Kunst og kultur	1 100	Kunst og kultur
1 200	Idrett	1 200	Idrett
1 300	Annen rekreasjon og sosiale foreninger	1 300	Annen rekreasjon og sosiale foreninger
2.	Utdanning og forskning	2.	Utdanning og forskning
2 100	Grunn- og videregående utdanning	2 100	Grunn- og videregående utdanning
2 200	Høyere utdanning	2 200	Høyere utdanning
2 300	Annen utdanning	2 300	Annen utdanning
2 400	Forskning og utvikling	2 400	Forskning og utvikling
3.	Helse	3.	Helse
3 100	Sykehus og rehabilitering	3 900	Sykehus, rehabilitering, psykisk helsevern og andre helsetjenester
3 300	Psykisk helsevern og kriseintervenering		
3 400	Andre helsetjenester		
3 200	Sykehjem	3 200	Sykehjem
4.	Sosiale tjenester	4.	Sosiale tjenester
4 100	Sosiale tjenester	4 000	Sosiale tjenester inkludert nødhjelp og støtte
4 200	Nødhjelp og støttarbeid		
4 300	Økonomisk og materiell støtte		
			herav barnehager herav barnevern herav rusomsorg
5.	Miljøvern	5.	Miljøvern
5 100	Natur- og miljø	5 000	Natur-, miljø- og dyrevern
5 200	Dyrevern		
6.	Lokalmiljø og bolig	6.	Lokalmiljø og bolig
6 100	Samfunns- og lokalmiljøutvikling	6 100	Samfunns- og lokalmiljøutvikling
6 200	Bolig	6 200	Bolig
6 300	Arbeidsopplæring		<i>Foreløpig ingen registrerte enheter</i>
7.	Politiske- og interesseorganisasjoner	7.	Politiske- og interesseorganisasjoner
7 100	Interesseorganisasjoner	7 900	Interesseorganisasjoner og juridisk tjenesteyting
7 200	Juridisk tjenesteyting		
7 300	Politiske organisasjoner	7 300	Politiske organisasjoner
8.	Pengeutdelende stiftelser og frivillighetssentraler	8.	Frivillighetssentraler
8 100	Pengeutdelende stiftelser og fond		<i>Under utvikling</i>
8 200	Frivillighetssentraler	8 200	Frivillighetssentraler
9.	Internasjonale organisasjoner	9.	Internasjonale organisasjoner
9 100	Internasjonale organisasjoner	9 100	Internasjonale organisasjoner

10.	Religion	10.	Religion
10 100	Tros- og livssynsorganisasjoner	10 100	Tros- og livssynsorganisasjoner
11.	Yrkes-, bransje- og fagforeninger	11.	Yrkes-, bransje- og fagforeninger
11 100	Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	11 100	Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner
11 200	Yrkessammenslutninger	11 200	Yrkessammenslutninger
11 300	Arbeidstakerorganisasjoner	11 300	Arbeidstakerorganisasjoner
12.	Andre	12.	Andre
12 100	Ikke klassifisert andre steder		<i>Ikke med</i>

Vedlegg B: Klassifisering av ideelle og frivillige organisasjoner - innhold

Norsk versjon		
ICNPO-nr.		Eksempler
1.	Kultur og fritid	
1 100	Kunst og kultur	<i>Billedkunst og arkitektur:</i> fotoforeninger, tegne- og malerkunst <i>Utøvende kunst:</i> Teater, dans, ballett, opera, korps, orkestre, kor og festivaler <i>Historie og litteratur:</i> historielag, krigsminnemerker, litteratur og språk Museer
1 200	Idrett	Idrettslag- og klubber, sports- og idrettssentre, bedriftsidrettslag
1 300	Annen rekreasjon og sosiale foreninger	Friluftsliv, motor og båtforeninger, dyreeierklubber, pensjonistlag, studentsamfunn, sosiale klubber (Rotary, Lions), andre hobby- og fritidsaktiviteter, speideren
2.	Utdanning og forskning	
2 100	Grunn- og videregående utdanning	Barne- og ungdomsskoler, videregående skoler
2 200	Høyere utdanning	Høyskoler, fagskoler
2 300	Annen utdanning	Folkehøyskoler, voksenopplæring og videreutdanning
2 400	Forskning og utvikling	Forskning
3.	Helse	
3 900	Sykehus, rehabilitering, psykisk helsevern og andre helsetjenester	Sykehus, opptrenings- og rehabiliteringssentre, psykisk helsevern for voksne, barn og unge, støtte til ofre for vold og overgrep, hybelhus, ambulansetjenester, helsesentre, alternativ medisin
3 200	Sykehjem	Sykehjem
4.	Sosiale tjenester	
4 000	Sosiale tjenester inkludert nødhjelp og støtte	<i>Barn og ungdom:</i> barnehager, barnevern, ungdomssentre <i>Familie:</i> familierådgiving, aleneforeldreforeninger, krisesentre for familievold. Tjenester for eldre og funksjonshemmede Katastrofe- og nødhjelpsorganisasjoner, hjelp til flyktninger og hjemløse, frivillig brann- og redningsmannskap
	herav barnehager herav barnevern herav rusomsorg	
5.	Miljøvern	
5 000	Natur-, miljø- og dyrevern	Natur- og miljøvern, områdevern og områdeforvaltning Dyrevern, dyrereservater, veterinærtjenester
6.	Lokalmiljø og bolig	
6 100	Samfunns- og lokalmiljøutvikling	Velforeninger, grendelag og nærmiljø
6 200	Bolig	Borettslag og sameier, huseierforeningen

7.	Politiske- og interesseorganisasjoner	
7 900	Interesseorganisasjoner og juridisk tjenesteyting	Rettighets- og støttearbeid for svake og utsatte grupper (kvinnesak, funksjonshemmede, syke), etniske minoriteter, avholdsorganisasjoner, mållag, lobbyvirksomhet Juridisk bistand og forbrukerorganisasjoner, kriminalitetsforebyggende arbeid, foreninger for voldsofre
7 300	Politiske organisasjoner	Politiske partier, ungdomspartier
8.	Frivillighetssentraler	
8 200	Frivillighetssentraler	Frivillighetssentraler
9.	Internasjonale organisasjoner	
9 100	Internasjonale organisasjoner	Internasjonale vennskaps- og utvekslingsprogrammer, internasjonalt nødhjelps- og bistandsarbeid, menneskerettighets- og fredsarbeid
10.	Religion	
10 100	Tros- og livssynsorganisasjoner	Organisasjoner tilknyttet Den norske kirke, misjon, andre religioner, livssynsorganisasjoner
11.	Yrkes-, bransje- og fagforeninger	
11 100	Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	Arbeidsgiverforeninger; NHO, FNO, osv.
11 200	Yrkessammenslutninger	Bransjeorganisasjoner, fagorganisasjoner
11 300	Arbeidstakerorganisasjoner	Fagforeninger; LO, YS, Akademikerne osv.
12.	Andre	
	<i>Ikke med</i>	

Vedlegg C: Kobling av ICNPO-koder og Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)¹

Norsk versjon, ICNPO-nr.		Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)	
1.	Kultur og fritid	NACE-kode	Innhold
1 100	Kunst og kultur	90, 91	Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet, Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet
1 200	Idrett	93	Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornøyelsestabilisementer
1 300	Annen rekreasjon og sosiale foreninger	90	Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet
2.	Utdanning og forskning		
2 100	Grunn- og videregående utdanning	85.2, 85.3	Grunnskoleundervisning, Undervisning på videregående skoles nivå
2 200	Høyere utdanning	85.4	Undervisning i høyere utdanning
2 300	Annen utdanning	85.5	Annen undervisning
2 400	Forskning og utvikling	72	Forskning og utviklingsarbeid
3.	Helse		
3 900	Sykehus, rehabilitering, psykisk helsevern og andre helsetjenester	86	Sykehustjenester
3 200	Sykehjem	87	Pleie- og omsorgstjenester i institusjon
4.	Sosiale tjenester		
4 000	Sosiale tjenester inkludert nødhjelp og støtte	87, 88	Pleie- og omsorgstjenester i institusjon, Sosiale omsorgstjenester uten botilbud
	herav barnehager	88.911	Barnehager
	herav barnevern	87.901	Institusjoner innen barne- og ungdomsvern
	herav rusomsorg	87.202	Omsorgsinstitusjoner for rusmiddelmissbrukere
5.	Miljøvern		
5 000	Natur-, miljø- og dyrevern	94.991	Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted
6.	Lokalmiljø og bolig		
6 100	Samfunns- og lokalmiljøutvikling	94.991	Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted
6 200	Bolig	68.201, 94.991	Borettslag Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted
7.	Politiske- og interesseorganisasjoner		
7 900	Interesseorganisasjoner og juridisk tjenesteyting	94.991	Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted
7 300	Politiske organisasjoner	94.92	Partipolitiske organisasjoner
8.	Frivillighetssentraler		
8 200	Frivillighetssentraler	88.999	Andre sosiale tjenester uten botilbud

¹ Vi har kun tatt med SN2007-næringsgrupperingene som har enheter som driver med ideell virksomhet i det norske realregnskapet.

9.	Internasjonale organisasjoner		
9 100	Internasjonale organisasjoner	88.995, 94.991	Sosiale velferdsorganisasjoner, Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted
10.	Religion		
10 100	Tros- og livssynsorganisasjoner	94.91, 94.991	Religiøse organisasjoner, Aktiviteter i andre interesseorganisasjoner ikke nevnt annet sted
11.	Yrkes-, bransje- og fagforeninger		
11 100	Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	94.11	Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner
11 200	Yrkessammenslutninger	94.12	Yrkessammenslutninger
11 300	Arbeidstakerorganisasjoner	94.2	Arbeidstakerorganisasjoner
12.	Andre		
	<i>Ikke med</i>		

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Statistisk sentralbyrå

Oslo:

Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo
Telefon: 21 09 00 00
Telefaks: 21 09 49 73

Kongsvinger:

NO-2225 Kongsvinger
Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no

ISBN 978-82-537-8353-6 Trykt versjon
ISBN 978-82-537-8354-3 (elektronisk)
ISSN 1891-5906

ISBN 978-82-537-8353-6

9 788253 783536

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway